

ವವನು, ಇಲ್ಲಿರುವವನು' ಮುಂತಾದ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಖಂಡಾರ್ಥವಾದ ಒಬ್ಬನೇ ದೇವದತ್ತ ನೆಂಬ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೇ? ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವ ಅಲ್ಲಜ್ಞತ್ವ ಮುಂತಾದ ಉಪಾಧಿಗಳು ಮತ್ತು 'ಪರೋಕ್ಷತ್ವ', 'ಅಪರೋಕ್ಷತ್ವ' ಮುಂತಾದ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿಬಿಡಬೇಕು. ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಎಲ್ಲ ಉಪಾಧಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷಗಳು ಭ್ರಮೆ ಮಾತ್ರ. ಅವು ಅಸತ್ಯವಾದುವು, ಅನಿತ್ಯವಾದುವು. ಹೀಗೆ ತತ್ ಮತ್ತು ತ್ವಂ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, 'ಚೈತನ್ಯ' ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದೇವದತ್ತನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದೆ ವೆಂಬುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು 'ಭಾಗ-ತ್ಯಾಗ ಲಕ್ಷಣ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರ, ಅಖಂಡಾರ್ಥವಾದ 'ಚೈತನ್ಯ'ವೇ ತತ್ತ್ವಮುಸಿ ವಾಕ್ಯದ ನೈಜಾರ್ಥವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಇದು ತತ್ತ್ವಮುಸಿ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕ್ರಮ.

ಮಹಾವಾಕ್ಯ ಸಾಧನೆ: ಇತರೆ ಮಹಾವಾಕ್ಯಗಳನ್ನೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಅರ್ಥೈಸಿದಾಗ, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಅಖಂಡಾರ್ಥ ಬೋಧಕಗಳೆಂಬ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಅರಿವು ಕೇವಲ ಬೌದ್ಧಿಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಬಿಡಬಾರದು. ಅದು ಅನುಭೂತಿಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ತಲುಪಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಧನೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ಅದ್ವೈತ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಚಾರ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸೂತ್ರ 'ಅಥಾತೋ ಬ್ರಹ್ಮಜಿಜ್ಞಾಸಾ' (ಆಮೇಲೆ, ಈ ಕಾರಣದಿಂದ, ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಮಾಡಬೇಕು). ಇಲ್ಲಿ ಅಥ ಎನ್ನುವ ಪದಕ್ಕೆ ಆಮೇಲೆ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಯಾವುದು ಆದಮೇಲೆ ಎಂದರೆ, ಸಾಧನಚತುಷ್ಟಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಎಂದು ಶ್ರೀಶಂಕರರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದು ಆ ನಾಲ್ಕು ಸಾಧನಗಳು ಎಂದರೆ ಅವರೇ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: ನಿತ್ಯಾ ನಿತ್ಯವಸ್ತುವಿವೇಕ, ಇಹಾಮುತ್ರಫಲಭೋಗವಿರಾಗ, ಶಮದಮಾದಿ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ ಮತ್ತು ಮುಮುಕ್ಷುತ್ವ. 'ತೇಷು ಹಿ ಸತ್ಯ... ಶಕೃತೇ ಬ್ರಹ್ಮ ಜಿಜ್ಞಾಸಿತುಂ ಜ್ಞಾತುಂ ಚ, ನ ವಿಪರ್ಯಯೇ' ಇವುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನೂ ಅವರು ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಧನಚತುಷ್ಟಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಸಾಧಕನೇ ಸಾಧನೆಗೆ ಅರ್ಹತೆಯುಳ್ಳ ಮುಮುಕ್ಷು. ಇದು ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ೧. ಶ್ರವಣ ೨. ಮನನ ಮತ್ತು ೩. ನಿರಿದ್ಧಾಸನ. ಶ್ರವಣವೆಂದರೆ ಕೇಳುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಹಾವಾಕ್ಯವನ್ನು ಗುರುಮುಖೇನ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಆಲಿಸುವುದೇ 'ಶ್ರವಣ' ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಶ್ರವಣ ಎಂದರೆ ವಿವೇಕಯುಕ್ತವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ಕೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ವೇದಾಂತವಾಕ್ಯಗಳೂ ಅದ್ವಿತೀಯ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದು. ಮನನ ಎಂದರೆ ವೇದಾಂತ ವಾಕ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಚಾರ್ಯರಿಂದ ಕೇಳಿದ ಅದ್ವಿತೀಯ ಬ್ರಹ್ಮವಸ್ತುವನ್ನು

ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ಬರದ ಹಾಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುವುದು. ಪರಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾದ ದೇಹ, ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿಗಳ ವೃತ್ತಿಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಅದ್ವಿತೀಯ ಪರಬ್ರಹ್ಮವಸ್ತುವಿಗೆ ಸದೃಶವಾದ ಆಲೋಚನೆಯ ಪ್ರವಾಹವೇ ನಿರಿದ್ಧಾಸನ.

ಮಹಾವಾಕ್ಯ ಸಾಧನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಉಪದೇಶ ಸಾಹಸ್ರೀ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

ತ್ವಂ ಪದಾರ್ಥ ವಿವೇಕೇ ಹಿ ಪಾಣಿ ಅರ್ಪಿತ ಬಿಲ್ವವತ್ |

ವಾಕ್ಯಾರ್ಥೋ ವ್ಯಜೃತೇ ಚೈವಂ ಕೇವಲೋಽಹಂ ಪದಾರ್ಥತಃ ||

ದುಃಖೀತ್ಯೇತದ್ ಅಪೋಹೇನ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮ-ವಿನಿಶ್ಚಯಾತ್ |

(ಉಪದೇಶ ಸಾಹಸ್ರೀ, ೧೮ : ೧೭೫)

“(‘ತತ್ತ್ವಮಸಿ’ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ) ತ್ವಂ ಪದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಅರಿತುಕೊಂಡರೆ, ‘ನಾನು ದುಃಖಿ’ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆಗ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಭಾವವೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಗೊಂಡು, ಆ ಪದವು ಶುದ್ಧ ಅಹಂ ಅನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು, ಅಂಗೈನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಿಲ್ವದ ಎಲೆಯಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.”

ಮಹಾವಾಕ್ಯದ ಸಾಧನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಮಹಾವಾಕ್ಯಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಜೀವಾತ್ಮ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮರ ಐಕ್ಯದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬಲ್ಲವು ಎಂದು ಬಹುತೇಕ ಅದ್ವೈತಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ವಾಚಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರರು ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ಅಂತಹ ಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೇವಲ ಶಬ್ದವು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ತಂದುಕೊಡಲಾರದು ಎಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಉಪಸಂಹಾರ : ಏನೇ ಇರಲಿ, ಮಹಾವಾಕ್ಯಗಳ ಸರಿಯಾದ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ಅಪರೋಕ್ಷ ಅನುಭವದ ಮುಖಾಂತರ ಮಾತ್ರವೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ. ಈ ಅನುಭವವೇ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಾಧನೆಗಳ ಏಕಮಾತ್ರ ಪರಮೋಚ್ಚ ಗುರಿ ಎಂದು ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಪರಂಪರೆಯ ಮೂಲಕ ಗುರುವು ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಶ್ರವಣ, ಮನನ ಮತ್ತು ನಿರಿದ್ಧಾಸನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಾಧನೆಯ ಮರ್ಮವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಹಾವಾಕ್ಯಗಳ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಗುರುಮುಖೇನ ಪಡೆದ ಉಪದೇಶ ಮಾತ್ರವೇ, ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಾಗ ಫಲವನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲದು. ಸಂನ್ಯಾಸದೀಕ್ಷೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾವಾಕ್ಯ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಮಹಾವಾಕ್ಯಗಳ ಸಾಧನೆಗೆ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸುಖಭೋಗಗಳ ತ್ಯಾಗ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಹಾವಾಕ್ಯಗಳು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ತತ್ತ್ವಜಿಜ್ಞಾಸೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸೂತ್ರಗಳು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಅನುಸಂಧಾನಗಳು ಅದ್ವೈತ ತತ್ತ್ವದ ಅನುಭೂತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವು ಕೇವಲ ಒಂದು ಮತ ಅಥವಾ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲ, ಇಡೀ ಮಾನವತೆಗೆ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವ ವೈಚಾರಿಕ ದೀವಿಗಳು.

ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾಮಜಪ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರದ ಮಹತ್ವ

ಸ್ವಾಮಿ ಕರುಣಾಕರಾನಂದ

ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಸ್ತಾರ ಅಳತೆಗೆ ಮೀರಿದ್ದು. 'ತನೂ ವಿಸ್ತಾರೇ' ಎಂಬ ಧಾತುವಿನಿಂದ ಆದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯೇ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಗಾಧತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮಾನವನ ಇಹ ಪರಗಳ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೂ ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತಂತ್ರವು ತೆರೆದಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ ಈ ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದ್ದೇ ಒಂದು ವಿಭಾಗ ವಾದರೂ ಇದರ ವಿಸ್ತಾರವೂ ಅಳತೆಗೆ ನಿಲುಕದೆ! ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನೇ ಬೇರೆಯಾಗಿಯೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯೇನಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರಿಯಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬಲ್ಲವರ ಕೊರತೆಯಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಯಾರಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ನಿಯಮವಿರುವುದರಿಂದಲೂ ('ಮತ್ರಿ ಗುಪ್ತ ಪರಿಭಾಷಣೇ' ಎಂಬ ಧಾತುವಿನಿಂದಲೂ ಮಂತ್ರಶಬ್ದ ನಿಷ್ಪನ್ನ ಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ) ಇಂದಿಗೂ ಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರವು ತನ್ನ ನಿಜವಾದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಬಂಗಾಳದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ತಂತ್ರಸಾಧಕರಾದ ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಆಗಮವಾಗೀಶರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕತೆಯಿದೆ. ಅವರು ತನ್ನ ಮಗನ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಒಂದು ಹಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೆ ಆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಯಾರೂ ಕತ್ತರಿಸಲಾರರು ಎಂದರು. ಸಂತಸ ಗೊಂಡ ಮಗನು ಪಕ್ಕದ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಹಣ್ಣನ್ನು ತರಲು ಹೇಳಿದನು. ಹಣ್ಣನ್ನು ತಂದ ಮೇಲೆ ಮಗನು ಆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಆದರ ಮೇಲೆ ಉಸುರಿ ಈಗ ಆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದನು. ಅವನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಆ ಮನೆಯವನು ಒಂದು ಚಾಕು ವಿನಿಂದ ಆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಹಲವು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿಯೇಬಿಟ್ಟಾಗ ಅಲ್ಲೊಂದು ನಗೆಯ ಹೊನಲೇ ಹರಿಯಿತು. ಆ ನಗೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣಾನಂದರು ಆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ಇನ್ನೊಂದು ಹಣ್ಣನ್ನು ತರುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಹಣ್ಣು ತರಲಾಯಿತು. ಕೃಷ್ಣಾನಂದರು ಆದರ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಸುರಿ ಕತ್ತರಿಸಲು ಹೇಳಿದಾಗ ಆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಮನೆಯವರಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ! ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಮಗನು ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೇಳಿದಾಗ ಕೃಷ್ಣಾನಂದರು ಹೇಳಿದರು, ಮಗನು ಉಚ್ಚರಿಸಿದ್ದು ಕೇವಲ ಶಬ್ದಗಳನ್ನಷ್ಟೆ; ಆದರೆ ತಾನು ಜೀವಂತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು!

ಮಂತ್ರತತ್ತ್ವ ಹಾಗೂ ಅದರ ಮಹತ್ವ: ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದತತ್ತ್ವವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಬದುಕುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಮಂತ್ರವಿಜ್ಞಾನವು ಈ ಶಬ್ದತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಮನುಷ್ಯನು ಪರಮ ಪದವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿವಸೂತ್ರಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಶಾಕ್ತೋಪಾಯದ ಮೊದಲಸೂತ್ರವೇ ಚಿತ್ತಂ ಮಂತ್ರಃ | ಎಂಬುದು. ಶಕ್ತಿಯು ಮಂತ್ರದ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಪರತತ್ತ್ವವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಭೇದಬುದ್ಧಿಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಸಾಧಕನ ಮನಸ್ಸು ಮಂತ್ರದೇವತೆಯೊಂದಿಗೆ ಅದೆಷ್ಟು ತಾದಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವು

ನಾಮಜಪ,
ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯು
ವಿಧಿವಿಧಾನ - ಇವುಗಳಿಗೆ
ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಹಾಗೂ
ಆಚರಣಾತ್ಮಕವಾದ ಆಧಾರ ಲಭಿಸುವುದು
ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ. ರಹಸ್ಯವೂ ಗುಹ್ಯವೂ ಅದ
ತತ್ತ್ವ ಹಾಗೂ ಪರಂಪರಾಗತ ಆಚರಣೆಗಳಿಂದ
ಕೂಡಿದ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬೆಳಕು
ಚಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಈ ಲೇಖನ. ಇದನ್ನು ಬರೆದಿರುವ
ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಾಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು
ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದು,
ಮೈಸೂರು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದ
ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಯಾದ 'ರಾಮಕೃಷ್ಣ ನೈತಿಕ
ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ
ಸಂಸ್ಥೆ'ಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ
ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ದಂದರೆ ತಾನೇ ಮಂತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಮರ್ಶಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಶಿವನ ಪೂರ್ಣಾಹಂತಾವೇ (ನಾನೇ ಸರ್ವವೂ ಎಂಬ ಭಾವನೆ) ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಗಳ ಉಗಮಸ್ಥಾನ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಂತ್ರವೂ ಸಾಧಕನನ್ನು ಪರತತ್ವದ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿಯಾದ 'ದಿವ್ಯ ಅಹಂ' ಎಡೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆ 'ದಿವ್ಯ ಅಹಂ' ವಾಕ್ಯ ರೂಪವಾಗಿರದೆ ಎಲ್ಲ ವಾಕ್ಯಗಳ ಉಗಮರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಾವಾಕ್ ಎನ್ನುವುದು ನಾಮ ರೂಪಾತ್ಮಕವಾದ ಸಮಸ್ತಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಪಂದನ. ಈ ಪರಾವಾಕ್‌ನ ಮುಂದಿನ ಹಂತ ಪಶ್ಯಂತೀ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಗಳು ಬೇರ್ಪಡೆದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಮುಂದಿನ ಹಂತವೇ ಮಧ್ಯಮಾ. ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಭೇದವುಂಟಾದರೂ ಅದರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಲೋಚನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭೇದವು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಪಶ್ಯಂತೀ ಹಾಗೂ ವೈಖರೀಗಳ ಸಂಧಿಸ್ಥಳ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಾಕ್ ಇರುತ್ತದೆ. ವೈಖರಿಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ಥೂಲವಾದ ಮಾತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಖರವೆಂದರೆ ಶರೀರ. ವೈಖರೀಯೆಂದರೆ ಮಾತನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಶರೀರದ ಅಂಗಗಳು. ಕುಂಡಲಿನಿಯೇ ಆ ಪರಾವಾಕ್‌ಸ್ವರೂಪಿಣಿ, ಶಕ್ತಿಯ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ವಾಚ್ಯ ಮತ್ತು ವಾಚಕಗಳೆಂಬ ಎರಡು ಶಕ್ತಿಗಳುಂಟು. ವಾಚ್ಯಶಕ್ತಿಯೇ ಮಂತ್ರದ ಆತ್ಮಾ ಅಥವಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯೀ ಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ದಾಗಿಯೂ ಕರೆಯುವರು. ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ವರ್ಣಗಳ ಒಂದರ ನಂತರ ಇನ್ನೊಂದರ ಜೋಡಣೆಯೇ ಅದರಿಂದ ಉಕ್ತವಾದ ದೇವತೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವತೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸದೆಯೇ ವಾಚ್ಯದ ಜ್ಞಾನವುಂಟಾಗದು. ತಂತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮವೇ ಪರಾವಾಕ್ ಅಥವಾ ಅದ್ವಯಶಕ್ತಿ. ಈ ವಾಚ್ಯವಾಚಕರೂಪದ ಮಂತ್ರವು ಅದರ ಒಂದು ಸಂಕುಚಿತವಾದ ಸ್ಫುರಣೆಯಷ್ಟೆ. ಈ ಅಪರಬ್ರಹ್ಮವಾದ ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋದರೆ ಶಬ್ದಾತೀತ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪದವಿಯನ್ನು ಸಾಧಕನು ಪಡೆಯುವನು.

ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಗಳೂ ವರ್ಣಗಳ ಸಮುದಾಯ. ಈ ವರ್ಣಗಳು ಸ್ವಯಂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪಗಳು. ಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಮಾತೃಕಾ ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಕರೆಯುವರು. ಮಾತೃಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಶಿವನ ಸ್ವರೂಪವೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಭೂಮಿಯವರೆಗೂ ಎಲ್ಲ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಮಾತೃಕೆಗಳಿಂದಲೇ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿವೆ. ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಣಕ್ಕೂ ತನ್ನದೇ ಬಣ್ಣ, ಆಕಾರ, ಆಯುಧ, ವಾಹನ, ಶಕ್ತಿ, ಋಷಿ, ಛಂದಸ್ಸೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮಾತೃಕೆಗಳು ಶಿವನ ಪರಾಹಂತಾ (ಪರತತ್ವದ ಅಹಂ) ಸ್ವರೂಪವೆ. ಮಾಲಿನೀವಿಜಯೋತ್ತರತಂತ್ರ ದಲ್ಲಿ (ಪ್ರಥಮಾಧಿಕಾರ ಶ್ಲೋಕ ೧೯-೨೨) ಪರಮಾತ್ಮನು ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಸಂಹಾರಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಅಘೋರ, ಪರಮಘೋರ, ಘೋರರೂಪ, ಘೋರಮುಖ, ಭೀಮ, ಭೀಷಣ, ವಮನ ಮತ್ತು ಪಿವನಗಳೆಂಬ ತನ್ನ ಎಂಟು ವಿಜ್ಞಾನಕಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸಿದನು. ಅವುಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರ ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರೇಶ್ವರರ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯೋಜಿಸಿದನು. ಅದರ

ನಂತರ ಏಳುಕೋಟಿ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು, ಮಂಡಲಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ಈ ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯ ಸಂಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಈ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಗಳೂ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು ಎಂದು ಮಂತ್ರದ ಉತ್ಪತ್ತಿಕೃತನನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಣವದ ಆಕಾರ, ಉಕಾರ, ಮಕಾರ, ನಾದ ಹಾಗೂ ಬಿಂದುಗಳೆಂಬ ಐದು ಕಲೆಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಣಗಳ ಉಗಮವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಣವಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ.

ಪ್ರಣವಂ ಸರ್ವದೇವಾಖ್ಯಂ ಸರ್ವದೇವಮಯಂ ವಿದುಃ |

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚೈವ ಮಂತ್ರಾಣಾಂ ಪ್ರಣವಃ ಪ್ರಾಣ ಉಚ್ಯತೇ ||

(ವಾತುಲಶುದ್ಧಾಖ್ಯ ತಂತ್ರಮ್, ೬ನೆ ಪಟಲ, ೨ನೆ ಮಂತ್ರ)

ಪ್ರಣವವನ್ನು ಸರ್ವದೇವತಾ ಎನ್ನುವರು. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಆ ಒಂದೇ ಪ್ರಣವದ ವಿಕಾರವಷ್ಟೆ, ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಪ್ರಣವವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯು ಅಚಿಂತ್ಯ ಹಾಗೂ ದಾಟಲು ಅಶಕ್ತ. ಅದನ್ನೂ ದೂರ ಮಾಡುವ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯು ಮಾಯೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸನತ್ಕುಮಾರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ 'ಅಸಾಧ್ಯಂ ಸಾಧಯೇನ್ ಮಂತ್ರೀ ದೇವಾನಾಮಪಿ ದುರ್ಲಭಮ್ |' (೨ನೆ ಪಟಲ, ೩ನೆ ಶ್ಲೋಕ) ಮಂತ್ರವುಳ್ಳವನು ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ದುರ್ಲಭವಾದುದನ್ನು, ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಿಬಿಡುವನು ಎಂದಿದೆ.

ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪೂರಕ ಅಂಶಗಳು: ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಕೆಲವು ಮನೋಭಾವದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುತ್ತದೆ.

ದೇವತಾಗುರುಮಂತ್ರಾಣಾಮೈಕಮವಶ್ಯಕಾರಿಣಃ |

ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಜಾಯತೇ ಸಿದ್ಧಿಹ ಲೋಕೇಪರತ್ರ ಚ ||

(ದ್ವಿತೀಯಮುಂಡಮಾಲಾತಂತ್ರಮ್ ೬ನೆ ಪಟಲ, ಶ್ಲೋಕ ೫೫-೫೬)

“ಯಾವ ಸಾಧಕನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ಮಂತ್ರದ ಅಧಿಷ್ಠಾತ್ಯದೇವತೆ, ದೀಕ್ಷೆ ನೀಡಿದ ಗುರು ಹಾಗೂ ತಾನು ಜಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಂತ್ರ- ಈ ಮೂರೂ ಒಂದೇ, ಬೇರೆಯಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ ವೆಂಬುದಾಗಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಈ ಲೋಕದ ಹಾಗೂ ಪರಲೋಕದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.” ಗುರುವಿನಿಂದ ಪಡೆದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಯಾರ ಮುಂದೆಯೂ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸದ ಇರುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ.

ಗುರುಂ ಪ್ರಕಾಶಯೇತ್ ವಿದ್ವಾನ್ ನ ತು ಮಂತ್ರಂ ಕದಾಚನ |

ಅಕ್ಷಮಾಲಾಂ ಚ ವಿದ್ಯಾಂ ಚ ನ ಕದಾಚಿತ್ ಪ್ರಕಾಶಯೇತ್ ||

(ಅಲ್ಲೇ, ೨ನೆ ಪಟಲ, ಶ್ಲೋಕ ೫೩)

“ಒಂದು ವೇಳೆ ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ (ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಗುರುವಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದು ನಿಷಿದ್ಧ); ಆದರೆ, ಮಂತ್ರವನ್ನು, ತನ್ನ ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು (ಸ್ತ್ರೀಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯೆಯೆಂದು ಹೆಸರು) ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಲೇ ಕೂಡದು” ಎನ್ನುತ್ತದೆ ತಂತ್ರ. ಮಂತ್ರವೆನ್ನುವುದು ಭಗವಂತನ ಹೆಸರು. ಒಬ್ಬಾತನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೂಗಿ ಕರೆದಾಗ ಹೇಗೆ ಆತನು ಕರೆದವನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುವನೋ, ಹಾಗೆ ಭಗವಂತನು ಮಂತ್ರಜಪ ಮಾಡುವವನ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಡುವನು -

ಅಹ್ವಾನತಃ ಸ್ವನಾಮ್ನಾ ತು ಜನಃ ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಯಥಾ |
ತಥಾ ಮಂತ್ರಪ್ರಯೋಗೇಣ ಶಿವಃ ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಭವೇತ್ ||

(ವಾಶುಲಶುದ್ಧಾಖ್ಯಾ ತಂತ್ರಮ್, ೫ನೇ ಪಟಲ, ೮ನೇ ಶ್ಲೋಕ).

ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಲ್ಪಕೋಟಿಜಪೇನಾಪಿ ಪೂಜಾಯಾಃ ಶತಕೇನ ಚ |
ನ ಸಿದ್ಧಿರ್ಜಾಯತೇ ಸುಭ್ರು ಯದಿ ಭಾವೋ ನ ಜಾಯತೇ ||
(ಬೃಹನ್ನೀಲತಂತ್ರಮ್, ೪ನೇ ಪಟಲ, ೧೧ನೇ ಶ್ಲೋಕ)

“ಹೇ ಸುಂದರವಾದ ಹುಬ್ಬುಳ್ಳವಳೇ! ಭಾವವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಜಪ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂಬ ತಂತ್ರವಾಕ್ಯವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ.

ಮಂತ್ರವು ಸಿದ್ಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ತನ್ನ ಮಂತ್ರದ ಋಷಿ, ದೇವತೆ, ಛಂದಸ್ಸು ಹಾಗೂ ವಿನಿಯೋಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಸಾಧಕನು ಅರಿತಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಸಂಕಲ್ಪಿಸುವಾಗ ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಬೃಹದ್ವೇದೋಗೀಯಾಽಪ್ಪವ್ಯಾಸ್ಮಾತ್ ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ,

ಆರ್ಷಂ ಭಂದಶ್ಚ ದೈವತ್ಯಂ ವಿನಿಯೋಗಸ್ತಥೈವ ಚ |
ವೇದಿತವ್ಯಂ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ವಿಪಶ್ಚಿತಾ ||
ಅವಿದಿತ್ವಾ ತು ಯಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಯಾಜನಮಧ್ಯಾಪನಂ ಜಪಮ್ |
ಹೋಮಮನ್ಯಚ್ಚ ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ ತಸ್ಯ ಚಾಲ್ಪಂ ಫಲಂ ಭವೇತ್ ||

(೧ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ೨೭ನೇ ಶ್ಲೋಕ)

-ಎಂದಿದೆ. ಆ ಮಂತ್ರಚೈತನ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಿಸಿ ಕಂಡವನೇ ಋಷಿ. ಆ ಮಂತ್ರದ ವಾಚಕವಾದ ಚೈತನ್ಯವೇ ದೇವತೆ. ಗಾಯತ್ರಾದಿಗಳೇ ಛಂದಸ್ಸುಗಳು. ಯಾವ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆ ಋಷಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಯಿತೋ ಅದೇ ಆ ಮಂತ್ರದ ಛಂದಸ್ಸು. ಆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಜಪಿಸುವವೋ ಅದೇ ವಿನಿಯೋಗ. ಮಂತ್ರವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಯೋಗ್ಯ ಗುರುವಿನಿಂದ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದೇ ಜಪಿಸಿದರೆ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿರಬೇಕು.

“ಗುರೋರ್ದೇಹಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಮಂತ್ರದೇಹೋಽವತಿಷ್ಠತೇ |
ತತಃ ಸರ್ವೇಣ ಭಾವೇನ ಗುರುಂ ಮಂತ್ರೇಣ ಪೂಜಯೇತ್ ||”

“ಗುರುವಿನ ಶ್ರೀದೇಹವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಯೇ ಮಂತ್ರದೇಹವು ನಿಂತುಕೊಂಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಗುರುವನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು”

ಸನತ್ಕುಮಾರತಂತ್ರಮ್ (೫ನೇ ಪಟಲ, ೬ನೇ ಮಂತ್ರ)

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಒಂದು ಸಂಶಯವಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಮಂತ್ರವು ಸಿದ್ಧ ಮಂತ್ರವೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದಾಗಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಸನತ್ಕುಮಾರತಂತ್ರವು ಹೇಳುತ್ತದೆ,

“ಅನ್ಯೇಷು ಸಾಧಿತಾ ಮಂತ್ರಾಃ ಸರ್ವೇ ಚ ಫಲದಾಯಕಾಃ |
ಗೃಹೀತಸ್ಯ ಫಲಂ ದಾತಾ ಮಂತ್ರೋ ಯದ್ಯಪ್ಯಸಾಧಿತಃ ||”

- “ಇನ್ನೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಫಲ ನೀಡಿದ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಗಳೂ ಜಪಿಸುವವನಿಗೆ ಫಲ ನೀಡಿಯೇ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಂತ್ರವು ಈ ಹಿಂದೆ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಡದೆ ಇದ್ದರೂ, ಈಗ ಅದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡವನಿಗೆ

ಫಲವನ್ನಂತೂ ನೀಡುತ್ತದೆ.” (ಪಟಲ ೫, ೪ನೇ ಶ್ಲೋಕ)

ಮಂತ್ರವನ್ನು ಚೈತನ್ಯಗೊಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸಾಧಕನು ಜಪಿಸುವ ಮಂತ್ರದ ಮೊದಲು ‘ಕ್ಷೀಂ ಶ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ’ ಹಾಗೂ ಅಕಾರದಿಂದ ಕಕ್ಷಾರದವರೆಗೆ ಅನುಸ್ವಾರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಾತೃಕೆಗಳನ್ನು (ಅಂದರೆ ಅಂ, ಆಂ, ಇಂ, ಈಂ...ಹಂ, ಲಂ, ಕ್ಷಂ) ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ತನ್ನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಸಾಧಕನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಅದರ ನಂತರ ಪುನಃ ‘ಕ್ಷೀಂ ಶ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ’ ಹಾಗೂ ಅಕಾರದಿಂದ ಕಕ್ಷಾರದವರೆಗೆ ಅನುಸ್ವಾರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಾತೃಕೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ೧೦೮ ಬಾರಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೆ ಸಾಧಕನ ಮಂತ್ರವು ಚೈತನ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಂತ್ರದ ಶಿರವನ್ನೂ, ಪಲ್ಲವವನ್ನೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಕಾಮ್ಯಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗದು. ಪ್ರಣವವೇ ಮಂತ್ರದ ಶಿರಸ್ಸು. ಮಂತ್ರದ ವಾಸಸ್ಥಾನವೇ ಪಲ್ಲವ. ಶಿರಸ್ಸು ಮತ್ತು ಪಲ್ಲವವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಮಂತ್ರವು ಎಲ್ಲ ಫಲಗಳನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತದೆ. ವಶೀಕರಣ, ಆಕರ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಹೋಮಗಳಲ್ಲಿ ‘ಸ್ವಾಹಾ’ ಎಂಬ ಪಲ್ಲವವು ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ನೀಡಿದರೆ, ‘ವೌಷಟ್’ ಎಂಬ ಪಲ್ಲವದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಂತ್ರವು ಪುಷ್ಟಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮಾರಣಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ‘ಹಂ’ ಎಂಬುದು ಪಲ್ಲವವಾಗುತ್ತದೆ. ಉಚ್ಚಾಟನದಲ್ಲಿ ‘ಫಟ್’ ಎಂಬುದು ಪಲ್ಲವವಾಗುತ್ತದೆ. ‘ವಷಟ್’ ಎಂಬ ಪಲ್ಲವವು ಮಹಾಭಯವನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಂತ್ರಗಳ ದಶಸಂಸ್ಕಾರಗಳು: ಸಾಧಕನು ತಾನು ಜಪಿಸುವ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

“ಜನನಂ ಜೀವನಂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಡನಂ ಬೋಧನಂ ತಥಾ |

ಅಭಿಭಾಷೇಕೋ ವಿಮಲೀಕರಣಾಪ್ಯಾಯನೇ ಪುನಃ ||

ತರ್ಪಣಂ ದೀಪನಂ ಗುಪ್ತಿದರ್ಶನಮಂತ್ರಸಂಸ್ಥಯಾಃ |”

(ಮಂತ್ರಯೋಗಸಂಹಿತಾ)

ಮಾತೃಕಾಯಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಗಳ ಉದ್ಧರಣ (ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯುವುದು) ‘ಜನನ’ವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತೃಕಾಯಂತ್ರವನ್ನು ಶಕ್ತಿ ಆರಾಧನೆಗಾಗಿ ಕೇಸರಗಳಿಂದಲೂ, ವಿಷ್ಣು ಆರಾಧನೆಗೆ ಚಂದನದಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಶಿವನ ಆರಾಧನೆಗೆ ಭಸ್ಮದಿಂದಲೂ ಬರೆಯಬೇಕು. ಶುಭಶೀಠವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತೃಕಾ ಕಮಲವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಕೊಡುವ ಮಂತ್ರದ ಒಂದೊಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನೂ ಇದರಿಂದ ಹೊರತೆಗೆಯಬೇಕು. ಪ್ರಣವದೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪ ಮಾಡುವುದೇ ‘ಜೀವನ’ವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ೧೦೦ ಬಾರಿ ಜಪಿಸಬೇಕು. ಮಂತ್ರವರ್ಣಗಳನ್ನು ಭೂರ್ಜವೃಕ್ಷದ ತೊಗಟೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದು, ಚಂದನದ ನೀರಿನಿಂದ ವಾಯು ಬೀಜವಾದ ‘ಯಂ’ ನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ನೂರು ಬಾರಿ ಹೊಡೆಯುವುದು ‘ತಾಡನ’ವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಬರೆದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಕರವೀರ ಪುಷ್ಪದಿಂದ ವಹ್ನಿಬೀಜವನ್ನು (ರಂ) ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಹೊಡೆಯುವುದೇ ‘ಬೋಧನ’ವೆನಿಸುವುದು. ಭೂರ್ಜಮರದ ತೊಗಟೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ೧೦೮ ಬಾರಿ ಅರಳಿಮರದ ಚಿಗುರಿನಿಂದ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡುವುದೇ ‘ಅಭಿಭಾಷೇಕ’ವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪ್ರಣವದಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿದ ಮಂತ್ರದ ಸಹಜ, ಆಗಂತುಕ ಹಾಗೂ

ಮಾಯೀಯಮಲಗಳನ್ನು ಸುಡುವುದೇ 'ವಿಮಲೀಕರಣ'ವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕುಶದ ನೀರಿನಿಂದ ೧೦೮ ಬಾರಿ ಮಂತ್ರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸುವುದು 'ಅಪ್ಪಾಯನ'ವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕೊಡುವ ಮಂತ್ರವನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ೧೦೮ ಬಾರಿ ತರ್ಪಣ ಬಿಡುವುದೇ 'ತರ್ಪಣ'ವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತಾರ ಮಂತ್ರ, ಮಾಯಾ ಹಾಗೂ ರಮಾ ಬೀಜದೊಂದಿಗೆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಕೂಡಿಸುವುದು 'ದೀಪನ'ವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತಾನು ಜಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸದೆ ಇರುವುದೇ 'ಗೋಪನ'ವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕಾಮ್ಯ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಈ ಹತ್ತು ಬಗೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. **ಮುಕ್ತಿಗಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ**ವೆಂಬ ನಿಯಮವಿರುತ್ತದೆ.

ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕೈಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ತುಳಸೀಮಾಲೆ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಮಾಲೆ, ಚಂದನದ ಮಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಬಳಸಬಹುದು. ಕಾಮ್ಯಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಷಟ್ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಮಲದ ಬೀಜ, ಧತ್ತೂರದ ಬೀಜ, ಹವಳವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ವಿಧಿಯಂತೆಯೇ ಬಳಸಬೇಕು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಕ್ಕೆ, ದೇವತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವಿವಿಧ ಆಸನಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಫಲಕ್ಕೆ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಜಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವೂ ಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ರಾವಣನು ರಚಿಸಿದ **ಉಡ್ಡಿಶ ತಂತ್ರ** ದಲ್ಲಿ (೨ನೆ ಪಟಲ, ೧೦ನೆ ಶ್ಲೋಕ) ವಶೀಕರಣ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿಯೂ, ಮಾರಣಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿ

ಯೂ, ವಿದ್ಯೆ, ಧನ, ಶಾಂತಿ, ಪುಷ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಆಯುಸ್ಸಿಗೆ ಉತ್ತರ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಕುಳಿತು ಜಪಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಬಲಗೈಯ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ ಅನಾಮಿಕಾ ಬೆರಳಿನ ಮಧ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಎಣಿಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿ ತರ್ಜನಿಯ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದವರೆಗೆ ಹತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಎಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಮಧ್ಯದ ಪರ್ವಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಕೂಡದು. ಕೈಬೆರಳುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂದುಂಟಾಗದಂತೆ ಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಂತೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿಯೇ ಬಳಸಬೇಕು. ಮಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮೇರು (ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಮಣಿ)ವಿನವರೆಗೆ ಎಣಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಎಣಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಮೇರುವನ್ನು ದಾಟಬಾರದು. ಮಾಲೆಯನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ, ಶರೀರದ ಎದೆಗಿಂತ ಕೆಳಭಾಗಗಳಿಗೆ ತಾಗಿಸಕೂಡದು. ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ಮಾಲೆಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸಲೇಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹಸಿವಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಂತ್ರವನ್ನು ಗುರುವಿನಿಂದ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಚೈತ್ರ ಹಾಗೂ ಮಲಮಾಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಬೇರೆ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲ ಹಾಗೂ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಗಳೆರಡೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾದರೂ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಉತ್ತಮವಾದುದು. ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯಾ, ತೃತೀಯಾ, ಪಂಚಮೀ, ಸಪ್ತಮೀ, ದಶಮೀ, ಏಕಾದಶೀ, ದ್ವಾದಶೀ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣಿಮೆ ದೀಕ್ಷೆಗೆ ಉತ್ತಮವಾದವುಗಳು. ಉಳಿದ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಾರದು. ಶನಿವಾರ ಹಾಗೂ ಮಂಗಳವಾರಗಳನ್ನು

ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಅನುರಾಧಾ, ಮೂಲ, ಪೂರ್ವೋತ್ತರಾಷಾಢಾ, ಶತಭಿಷಾ, ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ಭಾದ್ರಪದ ಮತ್ತು ರೇವತೀ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ದೀಕ್ಷೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ವೃಷಭ, ಸಿಂಹ, ಕನ್ಯಾ, ಧನುಷ್ ಮತ್ತು ಮೀನ ಲಗ್ನಗಳು ಉತ್ತಮವಾದವು. ಈ ನಿಯಮ ಪಾಲನೆಯಿಂದ ಮಂತ್ರವು ಬೇಗ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತವೆ.

ಹಿತಮಂತ್ರವಿವೇಚನೆ: ಯಾವ ಮಂತ್ರ ತನಗೆ ಹಿತವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು ಎನ್ನುವುದು

ಅಕಥಹ ಚಕ್ರ			
೧ ಅ ಕ ಧ ಹ	೨ ಉ ಜ ಪ	೩ ಆ ಖ ದ	೪ ಊ ಚ ಫ
೫ ಓ ಡ ಬ	೬ ಛ ಝ ಮ	೭ ಞ ಠ ಶ	೮ ಠಾ ಞಾ ಯ
೯ ಈ ಘ ನ	೧೦ ಋ ಜ ಭ	೧೧ ಇ ಗ ಧ	೧೨ ಋ ಭ ವ
೧೩ ಅಃ ತ ಸ	೧೪ ಐ ಠ ಲ	೧೫ ಅಂ ಣ ಷ	೧೬ ಏ ಟ ರ

ಋಣಿ-ಧನಿ ಚಕ್ರ										
೬	೬	೬	೦	೩	೪	೪	೦	೦	೦	೩
ಅ ಆ	ಇ ಈ	ಉ ಊ	ಋ ಋ	ಌ ಌ	ಎ	ಐ	ಓ	ಔ	ಅಂ	ಅಃ
ಕ	ಖ	ಗ	ಘ	ಜ	ಚ	ಛ	ಜ	ಝ	ಞಾ	ಟ
ಠ	ಡ	ಢ	ಣ	ತ	ಥ	ದ	ಧ	ನ	ಪ	ಫ
ಬ	ಭ	ಮ	ಯ	ರ	ಲ	ವ	ಶ	ಷ	ಸ	ಹ
೨	೨	೫	೦	೦	೨	೧	೦	೪	೪	೧

ದನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು ಎಂದರೆ ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಮಂತ್ರ ತನ್ನ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಯಾವುದು ತನ್ನ ರಾಶಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತನ್ನ ಗಣ, ತನ್ನ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಯಾವುದು ಸಾಧ್ಯ, ಸಿದ್ಧ, ಸುಸಿದ್ಧ, ಅರಿ ಮಂತ್ರಗಳು- ಇವುಗಳನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕುಲಾಕುಲ ಚಕ್ರ, ರಾಶಿಚಕ್ರ, ನಕ್ಷತ್ರಚಕ್ರ, ಅಕಡಮಚಕ್ರ, ಅಕಥಹಚಕ್ರ, ಋಣಿಧನಿಚಕ್ರ-ಇವೇ ಮುಂತಾದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಕಥಹಚಕ್ರ ಹಾಗೂ ಋಣಿಧನಿಚಕ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ (ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ) ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಕಥಹ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧಕನು ತನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಮೊದಲಕ್ಷರವನ್ನು ಯಾವ ಕೋಷ್ಠಕದಲ್ಲಿಯೆಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೊದಲೊಂದು ಎಡಗಡೆಯಿಂದ ಬಲಗಡೆಗೆ ಇರುವ ಕೋಣೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ತನ್ನ ಮಂತ್ರದ ಮೊದಲಕ್ಷರವಿರುವ ಮನೆಯವರೆಗೂ ಎಣಿಸಬೇಕು. ಒಂದನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸಿದ್ಧ, ಎರಡನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸುಸಿದ್ಧ, ಮೂರನೆಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅರಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಸಿದ್ಧ, ಸುಸಿದ್ಧ ಮಂತ್ರಗಳು ಉತ್ತಮವಾದವು. ಸಾಧ್ಯ ಮಂತ್ರವು ಮಧ್ಯಮವಾದುದು. ಅರಿಮಂತ್ರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಾರದು. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತನ್ನ ಮಂತ್ರದ ಮೊದಲಕ್ಷರ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಒಂದರಿಂದ ನಾಲ್ಕರವರೆಗೆ ಎಣಿಸುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು. ಋಣಿ-ಧನಿ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಾಂಕ ಹಾಗೂ ಸಾಧಕಾಂಕಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಸಾಧಕನ ಹೆಸರನ್ನು ಸ್ವರ, ವ್ಯಂಜನಗಳಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ ಆಯಾ ಅಕ್ಷರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಸಿ ಎಂಟರಿಂದ ಭಾಗಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ, ಮಂತ್ರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ವರ, ವ್ಯಂಜನಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಕೂಡಿಸಿ ಎಂಟರಿಂದ ಭಾಗಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಶೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರದ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾಧಕನ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಆ ಮಂತ್ರವು ಋಣಿಯೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದು ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು. ಬೇಗ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಶೇಷಕ್ಕಿಂತ ಸಾಧಕ ಶೇಷಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಧನಿಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಇದು ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅವೆರಡೂ ಸಮವಾಗಿದ್ದರೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಶೇಷಸಂಖ್ಯೆಯು ಶೂನ್ಯವಾದರೆ ಸಾಧಕನಿಗೆ ಮೃತ್ಯುವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಂತ್ರದ ದೋಷಗಳು: ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಬಗೆಯ ದೋಷಗಳು ಜನಿಸಬಹುದು. ಯಾವ ಸಾಧಕನು ತನ್ನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಕೇವಲ ಅಕ್ಷರಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸುವನೋ, ಬೇರೆಯವರ ಮಂತ್ರಕ್ಕಿಂತ ತನ್ನ ಮಂತ್ರವು ಹೀನವೆಂದು ಭಾವಿಸುವನೋ ಅದು **ಅಭಕ್ತಿ** ಎಂಬ ದೋಷವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜಪಿಸುವುದರಿಂದ ಆ ದೋಷ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಪ, ಹವನ ಹಾಗೂ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಂತ್ರದ ಅಧಿಷ್ಠಾತ್ರಿ ದೇವತೆಯು ಪ್ರಸನ್ನವಾಗುವನು. ಅವನು ಪ್ರಸನ್ನನಾದಾಗ ಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಿಸಲು ಮತ್ತೆ ವಿಲಂಬವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗುರು ಅಥವಾ ಶಿಷ್ಯನ ತಪ್ಪಿನಿಂದಾಗಿ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರಗಳು ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದಾಗುವುದೋ, ತಿರುಗು-

ಮುರುಗು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ **ಅಕ್ಷರಭ್ರಾಂತಿ**ಯೆಂಬ ದೋಷವೆನ್ನುವರು. ಆ ದೋಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಪುನಃ ಆ ಗುರುವಿನಿಂದಲೋ, ಅವನ ಮಗನಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾರಾದರೂ ಸಾಧಕರಿಂದಲೋ ಆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ವರ್ಣವು ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ **ಲುಪ್ತದೋಷ**ವೆನ್ನುವರು. ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಯುಕ್ತವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಬಿಟ್ಟುಹೋದರೆ ಭಿನ್ನವೆಂಬ ದೋಷವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ದೀರ್ಘವರ್ಣದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹ್ರಸ್ವವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೆ **ಹ್ರಸ್ವವೆಂಬ ದೋಷ**ವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹ್ರಸ್ವವರ್ಣದ ಬದಲು ದೀರ್ಘವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೆ **ದೀರ್ಘವೆಂಬ ದೋಷ**ವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾಗ್ರದವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಯಾರ ಬಳಿಯಾದರೂ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ **ಕಥನವೆಂಬ ದೋಷ**ವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಯಾರ ಬಳಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ **ಸ್ವಪ್ನ-ಕಥನವೆಂಬ ದೋಷ**ವು ಬರುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಲುಪ್ತ, ಭಿನ್ನ, ಹ್ರಸ್ವ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಗಳೆಂಬ ದೋಷಗಳ ನಿವಾರಣೆ ಪುನಃ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕಥನ ಹಾಗೂ ಸ್ವಪ್ನ-ಕಥನಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪುರಶ್ಚರ್ಯೆ:

ಅಕ್ಕಿತ್ತಾ ತು ಪುರಶ್ಚರ್ಯಾ ಮಂತ್ರಂ ಜಪತಿ ನಿತ್ಯಶಃ ||

ಕಲ್ಪಕೋಟಿಜಪೇನಾಪಿ ತಸ್ಯ ಸಿದ್ಧಿರ್ನ ಚಾಯತೇ |

ಜೀವಹೀನೋ ಯಥಾ ದೇಹಃ ಸರ್ವಕರ್ಮಸು ನ ಕ್ಷಮಃ ||

ಪುರಶ್ಚರಣಹೀನೋಪಿ ತಥಾ ಮಂತ್ರಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ |

ಜಪಹೋಮೌ ತರ್ಪಣಂ ಚಾಭಿಷೇಕೋ ದ್ವಿಜಭೋಜನಮ್ ||

ಪಂಚಕೃತ್ಯಾನಿ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ ಪುರಶ್ಚರಣಮುಚ್ಯತೇ |

(ಬ್ರಹ್ಮೀಲತಂತ್ರಮ್, ೪ನೇ ಪಟಲಃ, ಶ್ಲೋಕ ೧-೪)

ಪುರಶ್ಚರ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಯಾರು ನಿತ್ಯವೂ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುವರೋ, ಅವರು ಕಲ್ಪಕೋಟಿಸಂಖ್ಯೆ ಜಪ ಮಾಡಿದರೂ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ಜೀವವಿಲ್ಲದ ದೇಹವು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗದೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಪುರಶ್ಚರ್ಯೆಯಿಲ್ಲದ ಮಂತ್ರವು (ಯಾವ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ನೀಡದೆಂದು) ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಜಪ (ಇಷ್ಟದೇವತೆಯ ಪೂಜೆಯೊಂದಿಗೆ), ಹೋಮ, ತರ್ಪಣ, ಅಭಿಷೇಕ (ಇದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಜನೆಯೆಂದೂ ಹೆಸರು), ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನ-ಈ ಐದು ಕರ್ಮಗಳು ಸೇರಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪುರಶ್ಚರ್ಯೆಯೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪುರಶ್ಚರಣದ ಕಾಲವೆಂದರೆ ಅದು ಸಾಧಕನಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿನ ಕಾಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಾಧಕನ ಮಂತ್ರವು ಐದು ವರ್ಣಗಳದ್ದಾಗಿದ್ದರೆ ಐದು ಲಕ್ಷ ಜಪವನ್ನು ಆತನು ದಿನಕ್ಕೆ ಇಂತಿಷ್ಟರಂತೆ ಮಾಡುತ್ತ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಬಹಳ ಬೇಗ ಎದ್ದು ಸ್ನಾನ-ಶೌಚಾದಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ನಡೆಸಿ ಜಪಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನವನ್ನೇ ಭುಂಜಿಸಬೇಕು. ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ಮಲಗುವಾಗಲೂ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಬೇಕು. ಸದಾ ಚಾರನಿರತನಾಗಿರಬೇಕು. ಸುಳ್ಳನ್ನು ಹೇಳಲೇಕೂಡದು. ಜಪ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಹತ್ತನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.